

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовao комисију:		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. др Зорица Хаџић Радовић	Редовни професор	Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности; 31.3.2022.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		Председник комисије
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Данијела Јањић	Ванредни професор	Италијанска књижевност и култура; 17.10.2019.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Ива Тешић	Научни сарадник	Компаративно проучавање српске и хрватске књижевности између два рата; 26.4.2021.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Институт за књижевност и уметност, Београд		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Жељко Милановић	Ванредни професор	Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности; 12.7.2018.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет у Новом Саду		Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Марија, Раденко, Стијепић Пејић		
2. Датум рођења, општина, држава: 06.01.1986. године, Приједор, Босна и Херцеговина		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски		

назив:

Универзитет за странце у Сијени, Италијанска филологија: италијански као страни језик, Мастер филолог

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:

2011. године, студијски програм: Језик и књижевност (модул: Књижевност)

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Владан Десница и италијанска књижевност: култура, аутори и теме у оквиру књижевног поља

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторска дисертација кандидаткиње Марије Стијепић Пејић обухвата 191 нумерисану страницу и 147 референци литературе. Садржи следећа поглавља: Кључна документацијска информација; Апстракт на српском језику (6); Апстракт на енглеском језику (7); Садржај (8-9); 1. Увод; 1.1. Предмет истраживања и корпус дисертације (10-12); 1.2. Циљеви и методолошко – теоријски оквири (12-14); 1.3. Досадашња истраживања (14-17); 2. Владан Десница – биографска разматрања; 2.1. Породица, култура и формално образовање (17-22); 2.2. Положај у књижевном пољу (22-31); 2.3. Хабитус (31-34); 2.4. Италијанска библиотека Владана Деснице (34-45); 3. Десничина перцепција Италије и италијанске културе; 3.1. Употреба италијанског језика (45-52); 3.2. Слика Италије у Десничином дјелу (52-56); 3.3. Доживљај италијанске умјетности (56-60); 3.4. Ликови Италијана у Десничином дјелу (60-68); 4. Владан Десница и италијански аутори; 4.1. Данте и Десница (68-79); 4.2. Ђамбатиста Вико и Десница (79-85); 4.3. Леопарди и Десница (85-92); 4.4. Верга и Десница (92-104); 4.5. Д'Анунцио и Десница (104-113); 4.6. Пирандело и Десница (113-122); 4.7. Сутовњаци и Десница (122-131); 4.8. Кроче и Десница (131-138); 5. Десничино мјесто у пољу књижевних трансфера (138-142); 5.1. Десница као преводац италијанске књижевности (142-146); 5.1.1. 13. вијек (146-150); 5.1.2. 16. вијек (150-151); 5.1.3. 19. вијек (151-156); 5.1.4. 20 вијек (156-162); 5.2. Десничини преводи српских текстова на италијански језик (162-167); 5.3. Преводи дјела Владана Деснице на италијански језик (167-172); 6. Закључак (172-180); Литература (180-191).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У поглављу I (**Увод**) кандидаткиња је објаснила предмет истраживања и истакнула истраживачки корпус који чини целокупно Десничино књижевно дело. Прегледно и систематично представила је основне циљеве свог истраживања. Указано је на позицију Владана Деснице чија је књижевност и филозофија утемељена на међукултурној комуникацији са италијанском културом. Сагледане су главне хипотезе и методе истраживања, структура докторске дисертације и сврха истраживања. Кандидаткињино уводно објашњење потврђује да је кандидаткиња промишљено одабрала тему истраживања јер однос Владана Деснице према италијанској књижевности представља важан део у проучавању књижевности овог писца који до сада није био довољно расветљен.

У поглављу II (**Владан Десница – биографска разматрања**) кандидаткиња се бави пищевом биографијом у оквиру Бурдијеове теорије књижевног поља, чиме указује на повезаност Десничиног формирања као уметника у позитивном породичном окружењу и његових италијанистичких аспирација. Важан део ове дисертације је посвећен позиционирању Владана Деснице у књижевном пољу послератне Југославије и његовим настојањима да се наметне као слободан књижевник пратећи принцип о слободи уметности италијанског филозофа Бенедета Крочеа. Кроз концепт хабитуса, објашњена је пишчева модерност и оригиналност, те његова интеракција са италијанском културом, а прегледом Десничине библиотечке заоставштине указано је на доминантност литературе на италијанском језику и дела италијанских књижевника у читалачкој улози задарског писца.

У поглављу III (**Десничина перцепција Италије и италијанске културе**) у фокусу је однос Владана Деснице према Италији, италијанском језику и италијанској култури. Кандидаткиња указује на обилну употребу италијанског језика у делу овог писца и образлаже функцију коју овај језик има у стварању посебног језичког система далматинског књижевника. Конкретним примерима из романа и приповедака Владана Деснице објашњена је позиција Италије као

локалитета који снажно живи у прози овог писца и који се лепотом и културом уздиже у односу на остале локалитете присутне у његовом делу. Кандидаткиња у овом поглављу даје преглед књижевних ликова Италијана које је Десница створио, с намером да укаже на повезаност припадности италијанском националном корпусу са снажним осећајем за уметност и лепо.

У поглављу IV (**Владан Десница и италијански аутори**) дат је преглед наујтицајнијих Италијана на књижевно дело Владана Деснице. Италијански аутори су представљени хронолошки, према периоду када су живели и деловали, а акценат је на откривању веза и специфичности које су привукле Десницу управо овим књижевницима. Анализиране су повезнице Владана Деснице са Дантеом Алигијеријем, Ђамбатистом Виком, Ђакомом Леопардијем, Ђованијем Вергом, Габријелеом Д'Анунцијем, Луиђијем Пиранделом, песницима из круга сутовњака, те филозофом Бенедетом Крочеом. Када је у питању Данте, важан сегмент дисертације је посвећен Десничином ревидирању проблема романске и словенске културе, као и његовом апострофирању Дантеове филозофије усамљености и патње у којој се и сам проналазио. Анализирајући однос Владана Деснице према Вику, кандидаткиња ставља у фокус Виково дело *Нова наука* и Десничино виђење овог дела, као и потребу далматинског писца да поједине делове чувеног Виковог дела објасни и обради у свом најпознатијем роману. У делу дисертације у којем се кандидаткиња бави односом Деснице и Леопардија, објашњено је на које се све начине Десница италијанским песником бавио. Леопардија је Десница преводио, о њему је писао, а у *Прољећима Ивана Галеба* кандидаткиња проналази космичка сновиђења која карактеришу и Леопардијеву *Жукву*. Када је у питању Верга, оно што повезује двојицу писаца је употреба слободног неуправног говора, техника очућавања, те присутност антагонизма на релацији село – град. Кандидаткиња се у овој дисертацији бави и утицајем Д'Анунција на Владана Десницу, као и Пиранделовим трактатом о хуморизму, који је имао значајан одјек у Десничином делу. Компаративном анализом кандидаткиња открива велики број сродних мотива и елемената између поезије песника сутовњака и *Прољећа Ивана Галеба*: мотив уплаканог детета, опште осећање меланхолије, однос према недељном дану, мотив

прашњавог, напуштеног тавана. Као најутицајнијег Италијана на филозофски систем Владана Деснице, али и на његов однос према писању и ангажовању у књижевном пољу кандидаткиња наводи Бенедета Крочеа. Поред тога што је превођењем овог аутора заокружио свој преводилачки опус, Десница је и у осталим сферама књижевног деловања био снажно ослоњен на дискурс славног естетичара. Највише веза са Крочеом кандидаткиња проналази у Десничиним есејистичким радовима, нарочито у *Записима о умјетности*, те у његовом лирском роману, у виду контемплација Ивана Галеба.

У поглављу V (**Десничино мјесто у пољу књижевних трансфера**) дат је осврт на улогу Владана Деснице као преводиоца и медијатора култура. Кандидаткиња анализом Десничиних активности у овом пољу, апострофира немерљив допринос који је својим ангажманом задарски књижевник имао за развој италијанско – југословенских културолошких односа. Навођењем и позиционирањем Десничиних превода у тадашње политичке и културне прилике у земљи, установљено је да је Задранин показао врхунску компетенцију, труд и храброст да текстове који махом до тад нису имали значајнијег одјека у југословенској средини уврсти у књижевни репертоар и струјања.

У последњем VI поглављу (**Закључак**) кандидаткиња је на научно релевантан начин представила своје закључке, утемељене на свеобухватној синтези резултата истраживања односа Владана Деснице према италијанској књижевности. Ово поглавље представља потврду да је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилма докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

Стијепић, М. (2016). Ђакомо Леопарди као парадигма умјетника у стваралачкој свијести Владана Деснице, У: Анђелковић, М. (уред.) *Зборник радова са VII скупа младих филолога Србије. Савремена проучавања језика и књижевности*. VII/2, Крагујевац: ФИЛУМ. 381-387.

СТИЈЕПИЋ, М. (2017). Филозофија Бенедета Крочеа у дјелу Владана Деснице, У: *Мултикултурализъм и многоезичие, Сборник с доклади от Тринадесетите международни славистички четения Софија*, 21-23 април 2016 г. Том II, Велико Търново: Фабер. 698-703.

СТИЈЕПИЋ ПЕЈИЋ, М. (2020). Данте као конститутивни елемент Десничиног промишљања о судбини човјека. У: *Лупар – часопис за књижевност, језик, културу и умјетност*, 72.број, Унивезитет у Крагујевцу, 191-203.

СТИЈЕПИЋ ПЕЈИЋ, МАРИЈА, (2021) Перцепција италијанске културе у роману *Прољећа Ивана Галеба* Владана Деснице. У: *Радови Филозофског факултета: Часопис за хуманистичке и друштвене науке*, 22. број, Пале: Филозофски факултет. 79-93.

Stijepić Pejić, M. (2022). Italijanska biblioteka Vladana Desnice. U: Roksandić, D i Lemić, V. (ured.) *(Ne)poznati Desnica i književne ostavštine u baštinskoj perspektivi: primjeri dobre prakse. Zbornik radova sa znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem Desničini susreti 2021.*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Zagreb, 133-144.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Кандидаткиња Марија Стијепић Пејић је у свом истраживању систематичном анализом расветлила однос који је током живота Владан Десница градио према италијанској књижевности. Кандидаткиња је научно сагледала и дефинисала присутност италијанске културе у животу и стваралаштву Владана Деснице. Резултати дисертације доказују да је целокупно дело Владана Деснице чврсто утемељено на међукултурној комуникацији са италијанском културом и књижевношћу. Владан Десница је интензивно размишљао о италијанској књижевности. Он ју је не само преводио и прилагођавао домаћем поднебљу, него и интегрисао у сопствену књижевности. Владан Десница је високо вредновао италијанску културу и доживљавао ју је као културу *par excellence*.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Кандидаткиња је показала не само способност да се под менторским руководством добро сналази у литератури и да успешно обликује своје научно истраживање, већ и да самостално поставља и решава сложене проблеме уз критички однос према постојећој литератури. Комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме? **ДА**

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе? **ДА**

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

На основу анализе која је вршена програмом IThenticate који Филозофски факултет користи за проверу оригиналности текста у докторским дисертацијама, закључено је да индекс поклапања у раду кандидаткиње Марије Стијепић Пејић износи 5%, у 58710 речи програм проналази 118 поклапања према 43 извора.

Поклапања се виде према следећим изворима:

1.	http://filum.kg.ac.rs/	2%
1.1.	http://filum.kg.ac.rs/dokumenta/izdavastvo/zbornici/2016_VII_skup_ml_adih_filologa_2015_knjiga2.pdf	2%
2.	https://doisrpska.nub.rs	1%
2.1.	https://doisrpska.nub.rs/index.php/RFF/article/download/7293/7085/15471	1%

Остала поклапања су мања од 1%.

Докторска дисертација Марије Стијепић Пејић *Владан Десница и италијанска књижевност: култура, аутори и теме у оквиру књижевног поља* представља оригиналан допринос науци о књижевности јер ревалоризује утицај италијанске књижевности на Владана Десницу и даје одговоре на проблеме односа пишевог положаја у књижевном пољу и његових животних и уметничких избора. Коначни исходи канидаткињине темељне анализе уплива италијанске културе у

делу Владана Деснице могу бити допринос интегралном увиду у богату ризницу Десничиних филозофских и књижевних ставова, којима се наметнуо као један од најзначајнијих српских и хрватских писаца 20. века.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

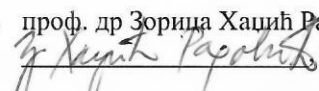

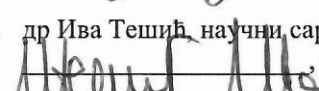
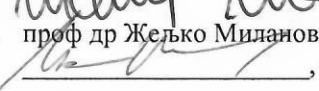
Не уочавају се битнији недостаци који би утицали на резултате истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

- а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;**
б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);
в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум: Нови Сад, 10.4.2023.

1. проф. др Зорица Хаџић Радовић, редовни професор
 председник
2. проф. др Данијела Јањић, ванредни професор
 члан
3. др Ива Тешић, научни сарадник
 члан
4. проф. др Жељко Милановић, ванредни професор
 ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.